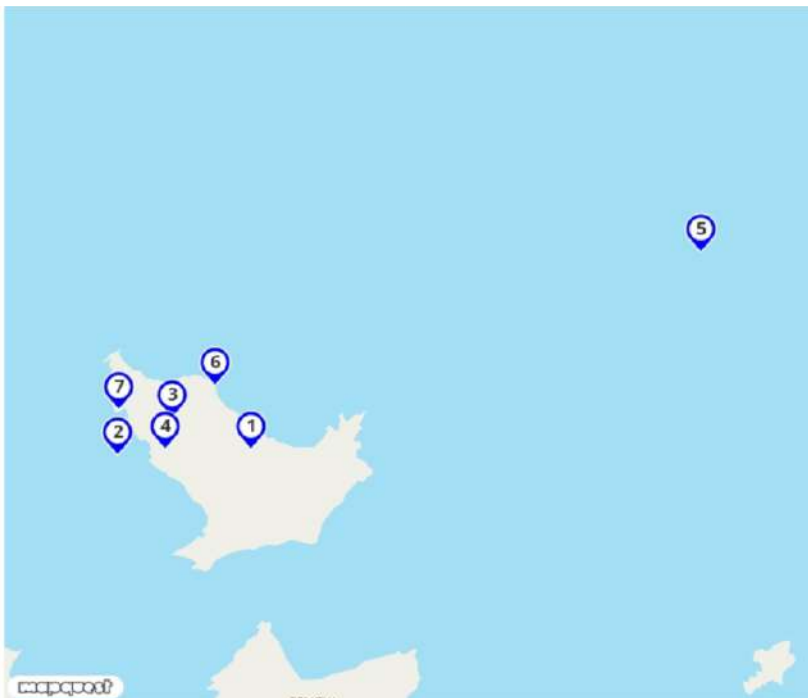

Reserapport

Reseledare: Curt Johnsson

1. Runde
2. Runde pelagic
3. Runde - Goksøymyrane
4. Runde - Lundeura
5. Grasøyane
6. Runde - Tindaneset
7. Raudenipa

Resedagbok

Dag 1, måndag 3 juli

Vi står på en otrafikerad väg i utkanten av den pittoreska byn Ålesund och framför oss har vi en 20 meter hög och 300 meter lång klippvägg full med häckande tretåiga måsar. Det är precis så som vi förväntat oss med närheten till ett "fuglefjell", ett liv och ett kiv. En kakafoni i bild och ljud. Den förälder som vaktar boet skriker och undrar om det kommer någon mattransport nån gång och den som anländer till kolonin skriker att nu är det matdags och se vad duktig jag har varit och sen skriks det ännu mer för att fastställa att jag är jag och du är du och är det någon utomstående som kommit för nära så skriker vi för det. Tur då att tretåiga måsen har ett behagligt, om än rätt intensivt, läte.

Thorbjörn och reseledaren Curre sammanstrålade på Arlanda och Anders plockades upp på Kastrup. På Vigra flygplats utanför Ålesund hämtade vi ut hyrbilen och kryssade gråkråka, sånglärka och koltrast och i Ålesund plockade vi upp Karin och Carina. Vi körde via den gamla fina hamnen och fann oss snart plåtande tretåiga måsar så kamerorna smattrade vid den brant som skurits ut ur berget för att kunna dra fram vägen intill kusten. Människan till fåglarnas fromma i just detta fall.

Ett par tranor med två ungar fick oss att stanna utmed vägen mot Runde och vi noterade med glädje att vägfärjan mellan Sulesund och Hareid var elektrifierad. Väl framme, och efter att vi på ön sett strandskator, gravänder och gråhägrar, de senare storögt betraktade av norrlänningen i gänget, nådde vi snart fram till hotellet. En skärpiplärka sökte föda vid parkeringen och först efter snabb artning kunde vi inkvartera oss. :-)

Tretåig mäs. Foto Curt Johnsson

Toppskarv. Foto: Curt Johnsson

Efter en god middag, där vi genom panoramafönstren kunde se några födosökande havssulor, tog vi en kort promenad i omgivningarna. Thorbjörn hade varit på Runde med AviFauna 2013 och direkt kom målet upp att vi skulle förbättra deras notering om 56 fågelarter, naturligtvis med glimten i ögat. Kvalitet är viktigare än kvantitet under en resa av detta slag. Vår promenad gav bl.a. orkidén fläcknycklar av underarten ljungfru marie nycklar, "tyttebær" (lingon), vildkaprifol, samt engelsk fetknopp, även den senare en växt! :-). Någon toppskarv och tordmule drog förbi på håll.

Dag 2, tisdag 4 juli

Efter frukost såg vi den välgjorda filmen "The Silver of the Sea", om sillens viktiga roll i ekosystemen här ute i norska kustbandet. Den bidrog starkt till förståelsen av djurlivet och dess utmaningar här. På Miljöcentrets andra våning finns även en fin utställning om naturen på Runde. På en monitor vid entrén till receptionen finns livesändning från lunnefåglarnas häckningsmiljö på ön.

Vi gick så ner till hamnen för att ta en tur runt ön med båten Aquila. Vi hann inte mer än lämna hamnen förrän första toppskarven drog förbi på hyfsat avstånd. Så åkte vi under den bro ut till ön som byggdes 1982 och svängde snart av mot nordväst, mot de stora fågelbergen. På hela denna nordvästra bergssida är det tillträdesförbud, liksom det är på den kortare bergssidan i norr.

Snart började vi köra riktigt sakta och kom in i vattnen där det låg gott om lunnefåglar. Det är riktigt läckert att få se dem så nära, dessa små "sjöpapegojor". Hur många fåror lunnefågeln har på näbben indikerar hur gamla de är, ju äldre fågel, ju fler fåror. Här låg även en hel del sillgrisslor, inklusive så kallade ringvior, samt enstaka tordmular.

När vi drivit förbi i utkanten av ovanstående fågelsamling närmade vi oss det som fångade oss allra mest, havssulorna, stora och vackra. 7-8000 par häckar i Rundebranden och väldigt många flyger av och an mellan bona och fiskeplatserna. En del ligger även på vattnet och det ger extra fina upplevelser och bilder, eftersom de lyfter först på rätt nära håll. En del flög fortfarande in till kolonin med bomaterial, tång, men man ser inte sulorna, i motsats till alkorna, flyga med fisk, eftersom de matar ungen med uppstött föda.

Havssula. Foto: Karin Hjalmarsson

Efter ett bra tag, och kollande även på havsörnar i berget, rundade vi nordspetsen på ön och på återvägen matade kaptenen och hugade deltagare måsar med gammalt bröd. Naturligtvis tillfälle till aktionsfyllda bilder av gråtrutar och någon silltrut. Någon storlabb drog förbi. Båtturen tar ett par timmar och den är mer eller mindre ett måste om man vill ha häftiga upplevelser med främst havssulorna. Lunnefåglarna kan man ju se väldigt bra även uppe vid bohålorna på bergskanten.

Havsörn. Foto: Karin Hjalmarsson

Efter lunchen tubkikarspanade vi en stund över havet i nordöstra änden av körvägen. Till vår glädje kom det ner en ringtrasthane från norra branten och födosökte i strandlinjen rätt nära oss. Lite distans håller de alltid, men lite bilder blev det. Här fanns även en kull stenskvättor, två bofinkar och en gräsandhona. Gott om den ovanliga växten ostronört längst upp på stranden. På återvägen gjorde vi ett kortstopp vid Goksöyrtunneln och fick in ännu en ringtrasthane, samt en gråkråkefamilj.

Efter en tidig middag körde vi tillbaka till byn Goksöyr för vidare promenad upp på berget. I början var stigen rätt brant, men den var där belagd och hade ett räck utmed ena sidan. När det planade ut lite blev det fin grus och senare, över myren, stenplattor och träspänger att gå på. En enkelbeckasin överraskade och några ängspioplärkor kunde noteras. Dock var det alla storlabbar på myren som fånglade oss. 17 kunde ses uppe i luften samtidigt och 70-80 par beräknas häcka här. Fina bilder kunde tas.

Lunnefågel. Foto: Anders Laurin

Uppe på bergets nordvästsida sågs en matande sånglärka och därefter gick vi till Lundeura, där lunnefåglarna häckar. Här kan man gå ned för en trappa för att komma dem mycket nära, men det går också bra att sätta sig på norra sidan av den gräsklädda häckningsbranten och beskåda dem i fint medljus. Att få se en lunnefågel på nära håll är en andäktig upplevelse, dels för deras extraordinära utseende, dels för det outgrundliga ansiktsuttrycket. Associationen till en clown ligger nära till hands och i det senare fallet ställer man sig ofta frågan, finns det ett uns av sorg bakom den glada fasaden? Efter att ha lämnat lunnefåglarna kl. 21.30, solen går ned först 23.30, kändes det bra att kunna tänka tillbaka på en lyckad första fältdag med många fina möten.

Dag 3, onsdag 5 juli

Efter frukost åkte vi till södra änden av ön. Ett stopp gjordes utmed vägen och gravänder, strandkator, skärpiplärkor och starar fanns lite här och var längs kusten, alla med ungar. En lövsångare upptäcktes utmed vägen, resans första, och när vi parkerat bilen hördes även en sjunga uppe från barrskogsslutningen. Här finns en svårare väg att ta sig upp på bergsplatån, söderifrån, och vi följde den fram till där slutningen börjar, vilket var ett bra drag då vi här kunde notera både taltrast och hämpling. Viktigare ändå var den flock om sex vinterhämplingar som drog förbi, våra första för resan. De häckar i bergsslutningarna, en bit upp. En korp sågs över bergsryggen. De plättar av barrskog som finns på ön består av tall, samt, enligt uppgift, planterad sitkagran.

Väl nere vid hamnen för nästa båttur hade Karin hittat ett par slätterfjärilar, bland de nordligaste som setts i Norge. Så var det dags för båtturen norrut till Grasøyane, för chansen att få se sälar och fler fåglar. Bland silvertärnorna hade vi ett par misstänkta fisktärnor, men hållet var lite för långt. En ny researt fick vi dock snart in, två småskrakehanar i eklipsdräkt (honlik dräkt), vilka reseledaren initialt bestämde till storskrakehonor p.g.a. av utseendet på halsen, vilket liknar storskrake. Där låg även en liten grupp knobbsälar och den misstänkta gråsälen blev även den till slut en knobbsäl. Inte så lätt när bilden i handkikaren inte är tillräckligt stilla.

Knobbsälar på Grasøyane. Foto: Carina Wattmo

På en frodig plats på en av öarna fanns det en liten flock grågäss och där stod även en storspov och ett par strandkator. På högsta toppen tronade två havstrutar. Gråtrutar lite här och var. En lunnefågel sågs och ett 40-tal havssulor kom ut till dessa trakter för att söka föda. Några häftiga dyk sågs. Två gamla tobisgrisslor, så väldigt vackra i svart, vitt och rött, en oslagbar "kombo", var tillräckligt nära båten för att vi skulle brassa bilder efter dem. Det gick ganska bra. På återvägen gick vi på utsidan av ögruppen och det gav fler möten med havssulor.

Efter en något sen lunch tog vi en kortare tur söderut med ett första stopp på minilokalen "Garage 111". Vi hade nämligen tidigare på dagen träffat en känd skådare och naturfotograf från Skåne och hon tipsade oss om denna lokal. Här kunde vi få vår lycka gjord. Vi sökte efter målarten en stund och snart var den inhängd och klar, som vi skådare säger: En pilfink! Ny researt och inte varje dag man sätter så stort värde på denna i och för sig rätt vackra fågel. :-) Längs stranden de sedvanliga gravänderna, strandkatorna, grågässen, gräsänderna och skärpiplärkorna. Längre ut en och annan förbiflygande toppskarv.

Efter en något tidig middag var det åter dags att gå upp på berget, bort till lunnefåglarna. Upp på myren fick storlabbarna välförtjänt uppskattning och uppe vid Lundeura (= lunneutsiktsplatsen) var lunnefåglarna i farten. Ena partnern kom hem med fisk till ungarna, vilken främst består av tobis, men även t.ex. sill, skarpsill, lodda och mindre torskar. På Runde har populationen ökat under senaste åren till cirka 65000 par. Mäktigt! Lunnefågeln kan dyka ned till 60 meters djup under födosöket och med hjälp av tungan klämma fast många fiskar i näbben, normalt 5-12 cm långa. Lunnefåglarna synkroniserar ungarnas uthopp så att de flesta lämnar bona samma natt och vid dagningen har de hunnit en bra bit ut till havs, allt för att minska riskerna för predation från främst storlabb och havstrut. Ungarna klarar sig därefter direkt på egen hand.

Lunnefågel med unge. Foto: Carina Wattmo

Dag 4, torsdag 6 juli

Efter frukosten var det dags för ännu en båttur runt Runde, en oplanerad sådan som kapten Johan Moltu bjöd oss på då han tyckte att vi utgjorde trevligt sällskap och han ändå skulle ta ut några släktingar på turen. Himla fint gjort! Denna tur låg före de ordinarie och vi lämnade hamnen klockan nio. De sedvanliga toppskarvarna passerade oss när vi styrde söderut, under bron. Vi rundade sydvästhörnet av ön och framför oss låg fågelmöten i mängd.

Först lunnefåglarna, med enstaka sillgrisslor och tordmular, och därefter havssulorna med sin uppenbara koloni i berget Rundebranden. Däremellan en och annan havsörn och efter det en dockning nära rastande toppskarvar. Ljuvligt! Över havet mängder med havssulor, de flesta adulta eller subadulta, men även enstaka yngre. Havssulorna gör likadant som lunnefåglarna, tillbringar normalt sina första två år till havs och båda arterna når då så långt ned som till nordvästra Afrika (havssulan går även långt in i Medelhavet), för att därefter återvända till kolonin och se hur livet ter sig där innan de skrider till häckning, lunnefågeln vid fem års ålder och havssulan vid 5-6 års ålder.

Havssulor med ungar. Foto: Carina Wattmo

Efter lunch på hotellet företogs en rejäl promenad uppe på fjället och för detta ändamål hade vi hjälp av trevliga och kunnige lokalguiden Johannes för att tillföra ytterligare aspekter på djur- och växtlivet på ön. Först ställdes färden till Tinden och Raudetinden där stormfåglarna tidigare häckade. Numera ska man ha tur för att få syn på någon i farvattnen. Dock sågs vinterhämling här. Därefter besöktes Raudenipa där man kan studera havssulekolonin ovanifrån. Läckert! En hel del ungar sågs. Hemvägen förde gruppen nästan upp till 300 meters höjd över havet på väg mot Kaldekloven. Fri sikt till Newfoundland och Labrador, en spännande tanke! Därefter vidare promenad hem via de kraftiga storlabbarna med sina mjuka och förhållandevis dämpade läten.

Storlabbsfamilj. Foto: Carina Wattmo

Dag 5, fredag 7 juli

Sista dagen på ön och det fanns lite tid att ströva omkring i hotellets omgivning innan vi påbörjade resan hemåt. Under färden mot Ålesund såg vi ett par fisktärnor, en småspov och en tornseglare, nya arter för resan. Vi såg även en svan i ett litet vatten där det enstaka år setts sångsvan och aldrig knölsvan, men eftersom den hade huvudet nere när vi körde förbi bad reseledaren en lokal skådare kolla upp den och han fann då två sångsvanar på lokalen, så den åker med på vår reselista! Lite udda! :-)

Stort tack kära deltagare för denna gång! Ni hjälpte till att göra denna resa till ett fint minne! Hoppas vi ses igen! Stort tack även till alla läsare av denna rapport. Ön kan varmt rekommenderas till alla som vill ha fina fågelupplevelser.

Hur det gick med artracet? Det är lugnt, vi kom upp i 61 arter, fem fler än 2013-resan.

Curt Johnsson

Adult havsörn. Foto: Karin Hjalmarsson

Ostronört. Foto: Curt Johnsson

Vandring på norra Runde. Foto: Carina Wattmo

Havsörnsspaning. Foto: Carina Wattmo

Frukost. Foto: Curt Johnsson

Lunnefågel. Foto: Karin Hjalmarsson

Gravand. Foto: Karin Hjalmarsson

Fåglar:

- 1 **Grågås** *Anser anser anser* (Greylag Goose)
30 längs vägen 3.7, 8 Runde 4.7, 20 Runde 5.7, 30 Runde 6.7 och 8 Grasöyane 5.7.
- 2 **Sångsvan** *Cygnus cygnus* (Whooper Swan)
1 adult längs vägen 7.7.
- 3 **Gravand** *Tadorna tadorna* (Common Shelduck)
Observerad 5 dagar totalt.
- 4 **Gräsand** *Anas platyrhynchos platyrhynchos* (Mallard)
1 ♀ Runde 4.7, 3 Runde 5.7 och 10 inklusive kull Runde 6.7.
- 5 **Ejder** *Somateria mollissima borealis* (Common Eider)
10 längs vägen 3.7 och 15 Grasöyane 5.7.
- 6 **Småskrake** *Mergus serrator* (Red-breasted Merganser)
2 hanar i eklipsdräkt Grasöyane 5.7.
- 7 **Gråhäger** *Ardea cinerea* (Grey Heron)
Observerad 5 dagar totalt.
- 8 **Tornseglare** *Apus apus apus* (Common Swift)
1 längs vägen 7.7.
- 9 **Tamduva** *Columba livia domestica* (Domestic Dove)
Observerad 1 dag totalt.
- 10 **Ringduva** *Columba palumbus palumbus* (Common Wood Pigeon)
1 Runde 4.7.
- 11 **Trana** *Grus grus* (Common Crane)
1 par 2 juveniler längs vägen 3.7.
- 12 **Strandskata** *Haematopus ostralegus ostralegus* (Eurasian Oystercatcher)
Observerad 5 dagar totalt.
- 13 **Småspov** *Numenius phaeopus phaeopus* (Eurasian Whimbrel)
1 längs vägen 7.7.
- 14 **Storspov** *Numenius arquata arquata* (Eurasian Curlew)
1 Grasöyane 5.7 och 1 Runde 5.7.
- 15 **Enkelbeckasin** *Gallinago gallinago gallinago* (Common Snipe)
1 Runde 4.7. Uppe i gräsbranten.
- 16 **Drillsnäppa** *Actitis hypoleucos* (Common Sandpiper)
1 längs vägen 3.7, 1 Runde 4.7, 1 Runde 5.7 och 2 varnande (kull) Runde 6.7.
- 17 **Tretåig mås** *Rissa tridactyla tridactyla* (Black-legged Kittiwake)
Observerad 3 dagar totalt. 300 par Ålesund; 100 par Runde
- 18 **Fiskmå** *Larus canus canus* (Common Gull)
Observerad 5 dagar totalt.
- 19 **Havstrut** *Larus marinus* (Great Black-backed Gull)
Observerad 4 dagar totalt.
- 20 **Gråtrut** *Larus argentatus argentatus* (European Herring Gull)
Observerad 5 dagar totalt.
- 21 **Silltrut** *Larus fuscus intermedius* (Lesser Black-backed Gull)
2 Runde 3.7, 10 längs vägen 3.7, 1 Grasöyane 5.7 och 2 Runde 6.7.
Slås av vissa samman med *graellsii*.

- 22 **Fisktärna** *Sterna hirundo hirundo* (Common Tern)
1+1 längs vägen 7.7.
- 23 **Silvertärna** *Sterna paradisaea* (Arctic Tern)
Observerad 4 dagar totalt. Dock inte så många.
- 24 **Storlabb** *Stercorarius skua* (Great Skua)
17 Runde 4.7 och 21 Runde 6.7. 70-80 par på ön 2022, men fågelinfluensan har nu tagit en del.
- 25 **Kustlabb** *Stercorarius parasiticus* (Parasitic Jaeger)
1 Grasöyane 5.7. Ljusare morf.
- 26 **Sillgrissla** *Uria aalge aalge* (Common Murre)
Observerad 3 dagar totalt. 1000-2000 par på runde.
- 27 **Tordmule** *Alca torda torda* (Razorbill)
Observerad 3 dagar totalt. 500-1000 par på Runde.
- 28 **Tobisgrissla** *Cephus grylle arcticus* (Black Guillemot)
6 Runde 4.7 och 2 Grasöyane 5.7. Observerad 3 dagar totalt.
- 29 **Lunnefågel** *Fratercula arctica* (Atlantic Puffin)
Observerad 3 dagar totalt. 65000 par på Runde.
- 30 **Storskarv** *Phalacrocorax carbo carbo* (Great Cormorant)
1 Grasöyane 5.7.
- 31 **Toppskarv** *Gulosus aristotelis aristotelis* (European Shag)
Observerad 4 dagar totalt. 300 par på Runde.
- 32 **Gråhäger** *Ardea cinerea cinerea* (Grey Heron)
Observerad 5 dagar totalt.
- 33 **Havsörn** *Haliaeetus albicilla albicilla* (White-tailed Eagle)
Observerad 3 dagar totalt.
- 34 **Skata** *Pica pica* (Eurasian Magpie)
Observerad 5 dagar totalt.
- 35 **Gråkråka** *Corvus cornix cornix* (Hooded Crow)
Observerad 5 dagar totalt.
- 36 **Korp** *Corvus corax corax* (Northern Raven)
2 Runde 4.7, 1 Runde 5.7 och 1 Runde 6.7.
- 37 **Svartmes** *Periparus ater ater* (Coal Tit)
2 Runde 6.7.
- 38 **Talgoxe** *Parus major major* (Great Tit)
1 Runde 4.7.
- 39 **Sånglärka** *Alauda arvensis arvensis* (Eurasian Skylark)
1 längs vägen vid flygplatsen 3.7 och 1 matande uppe vid Kaldekloven, Runde 4.7.
- 40 **Ladusvala** *Hirundo rustica rustica* (Barn Swallow)
Observerad 5 dagar totalt.
- 41 **Lövsångare** *Phylloscopus trochilus acredula* (Willow Warbler)
1+1 hörd Runde 5.7 och 2 hörda Runde 6.7, alla i söder.
- 42 **Gransångare** *Phylloscopus collybita abietinus* (Common Chiffchaff)
1 sedd i norr, Runde 6.7.
- 43 **Gärdsmyg** *Troglodytes troglodytes troglodytes* (Eurasian Wren)
1 sedd och 1 hörd, rimligen ett par, Runde 6.7, i söder.

- 44 **Stare** *Sturnus vulgaris vulgaris* (Common Starling)
Observerad 3 dagar totalt, 20-30 exemplar, både gamla och unga.
- 45 **Taltrast** *Turdus philomelos philomelos* (Song Thrush)
1 i söder, Runde 5.7.
- 46 **Koltrast** *Turdus merula merula* (Common Blackbird)
Observerad 5 dagar totalt.
- 47 **Björktrast** *Turdus pilaris* (Fieldfare)
1 längs vägen 3.7 och 1 längs vägen 7.7.
- 48 **Ringtrast** *Turdus torquatus torquatus* (Ring Ouzel)
2 Runde 4.7, på olika platser i norr.
- 49 **Rödhake** *Erithacus rubecula rubecula* (European Robin)
1+1 i söder, Runde 6.7.
- 50 **Stenskvätta** *Oenanthe oenanthe oenanthe* (Northern Wheatear)
1 par 4 juveniler i norr Runde 4.7. 1 i öster Runde 5.7. 1 familj i söder Runde 6.7.
- 51 **Pilfink** *Passer montanus montanus* (Eurasian Tree Sparrow)
1 Runde 5.7 på den klassiska lokalen Garage 111. :-)
- 52 **Gråsparv** *Passer domesticus domesticus* (House Sparrow)
Observerad 5 dagar totalt.
- 53 **Sädesärta** *Motacilla alba alba* (White Wagtail)
Observerad 5 dagar totalt.
- 54 **Ängspiålrka** *Anthus pratensis* (Meadow Pipit)
4 på Goksömyren, Runde 4.7. Observerad 3 dagar totalt.
- 55 **Trädpiålrka** *Anthus trivialis trivialis* (Tree Pipit)
1 matande Göksöyr, Runde 4.7 och 1 vardera matande i norr och i söder Runde 6.7.
- 56 **Skärpiålrka** *Anthus petrosus littoralis* (European Rock Pipit)
Observerad 5 dagar totalt. Talrik.
- 57 **Bofink** *Fringilla coelebs coelebs* (Common Chaffinch)
2 Runde 4.7.
- 58 **Grönfink** *Chloris chloris chloris* (European Greenfinch)
2 Runde 4.7, 1 Runde 5.7 och 2 Runde 6.7, alla i söder.
- 59 **Vinterhämling** *Linaria flavirostris flavirostris* (Twite)
7 i söder, Runde 5.7, samt 1 i söder + 3 uppe på berget, Runde 6.7.
- 60 **Hämling** *Linaria cannabina cannabina* (Common Linnet)
4 Runde 5.7 och 2 Runde 6.7, alla i söder.
- 61 **Gråsiska** *Acanthis flammea flammea* (Common Redpoll)
2+1 i söder, Runde 6.7.

Däggdjur:

- 1 **Knubbsäl** *Phoca vitulina* (Harbor Seal)
6 Grasöyane 5.7 och 1 på kobbe just söder om bron, Runde 6.7.